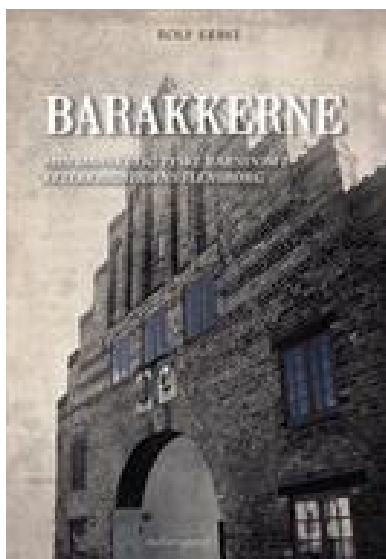

BOG

BARAKKERNE (/BOEGER/BARAKKERNE-0)

Af Rolf Erbst (/forfattere/rolf-erbst) (2012)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?search_block_form=870970-BASIS%3A29633126&fragment=content)

BASIS%3A29633126&FRAGMENT=CONTENT)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/barakkerne-0) for at anmelde

Facebook (<http://www.facebook.com/share.php?u=http://litteratusiden.dk/boeger/barakkerne-0&title=Barakkerne>)

Tweet (<https://twitter.com/intent/tweet?url=http://litteratusiden.dk/boeger/barakkerne-0&status=Barakkerne+http://litteratusiden.dk/boeger/barakkerne-0>)

Selvbiografi af Rolf Erbst (f. 1946) om livet i efterkrigstiden i en barak i udkanten af Flensborg. I barakkerne var livet hårdt og de fleste havde sår på sjælen fra krigen

TAGS: [DET DANSKE MINDRETAL \(/TAXONOMY/TERM/20284\)](#) [EFTERKRIGSTIDEN \(/TAXONOMY/TERM/2567\)](#)

ANMELDELSE

03 dec.12

(/users/hans-christian-davidsen)

Af Hans Christian Davidsen (/users/hans-christian-davidsen)
Skribent

Der er udkommet en pæn stak barndomserindringer fra Sydslesvig. Stoffet for sådanne erindringer ligger lige for: Opvæksten i samspillet og spændingsfeltet mellem dansk og tysk er grundlæggende en god fortælling. Især mellemkrigstiden, nazi-årene og efterkrigstiden byder på masser af skæbner med hver deres individuelle, men også generelle historie.

Det er kun skribenter, der er sluppet virkelig godt fra deres erindringer rent stilistisk. Fortælleteknikken er afgørende for at nå et bredere publikum. Selv erindringer fra en gennemsnitlig opvækst fra trivielle ikke-steder kan gøres vedkommende, hvis de perspektiveres og krydres med de indsigter, et langt liv kan give.

Rolf Erbst er født i Flensborg i 1946 og bor i dag i Asperup på Fyn. Efter sin realeksamen på Christian Paulsen-Skolen forlod han byen, kom vidt omkring i verden til blandt andet Afrika og Færøerne, og bosatte sig i Danmark, hvor han blev gymnasielærer. Han har netop

udsendt erindringsbogen »Barakkerne« om sin barndom mellem dansk og tysk i efterkrigstidens Flensborg.

Sjældent har man læst så velskrevne erindringer fra Sydslesvig - hvis overhovedet. Rolf Erbst er ikke blot en sprogets mester. Hans perlerække af erindringsglimt folder sig langsomt ud, så der nedenunder det, der fortælles, ligger lag og horisonter, som appellerer til læserens egen analyse og eftertanke. Rolf Erbst docerer ikke og iscenesætter ikke sig selv, men er den stille betragter. Man lærer ham at kende som en lidt genert og usikker dreng, der har haft det bedst med at holde sig lidt på sidelinjen - og der lod både kammerater og lærere i de danske skoler ham også være. Blandt andet med det resultat, at han de første år af sin skolegang ikke lærte at læse. Han gemte sig et sted nede i klassen og satsede på, at det ikke skulle blive opdaget. Den gik naturligvis ikke i længden, og en dag faldt hammeren.

LÆRTE SIG SELV AT LÆSE

Men tak skæbne. En kammerat gav ham bogen »Skatteøen«, som han alene ved at betragte omslaget blev så fascineret af, at han knækkede koden til bogstavernes verden. Og derefter slugte han den ene roman efter den anden. Mest fascineret blev han af John Steinbecks forunderlige verden af daglejere og dagdrivere, der færdedes på bunden af samfundet i en verden, der ikke var så rådden og fordærvet, som den man ofte finder bag nedrullede gardiner i toppen af samfundet.

Så tilfældigt er livet. Det ved vi. Men alligevel er det fantastisk at læse, at en ven ved at give Rolf Erbst en bog giver ham dette enorme puf ind i en verden af fantastiske muligheder.

PERSONLIGHED TÅLTE IKKE DAGENS LYS

I dag ville vi nok have kaldt lille Rolf for lidt af en nørd:

»Som en zombie gik jeg rundt mellem hjem og skole. Jeg var en kliché, og andre menneskers forsøg på at række ud efter mig, afviste jeg. Det gik så vidt, at jeg opfattede enhver form for nærhed og tilnærmelse fra andre som en trussel, som jeg for alt i verden måtte undgå. Men værre var det, at jeg i mit indre mistede troen på, at jeg var god nok. Jeg var overbevist om, at min sande personlighed ikke tålte dagens lys. Det var de andre, der var »de rigtige«, og selv havde jeg intet originalt at byde på«, skriver han om sine ungdomsåre i barakkerne i Flensborgs udkant.

En dreng med et minimum af selvværd.

Her boede flygtninge fra østprovinserne, mennesker der var blevet hjemløse efter krigen og Rolf uden far, men med en mor, der sank dybere og dybere ned i et misbrug af piller. Krigens stress og stærke psykiske belastning meldte sig for mange tyskeres vedkommende med års forsinkelse.

Men livet i barakkerne beskrives også med stor kærlighed. Pladsen var trang. Der var stort set ikke noget at gøre godt med. Mange havde mistet meget, men livet gik videre, og der var klare spilleregler, der blev overholdt. Rolf Erbsts beskrivelser af menneskene i barakkerne er vidunderlige.

Måske er der lidt fiktion her og der, men for søren hvor læseren da bare fatter meningen her. Fru Ballmann, Walter, Grevitz, Anna »Numselugter« og Hr. Mehl - vi kommer tæt på dem med ganske få linjer. Her var et mylder af børn og voksne og cykler, og her så den lille Rolf, hvad solidaritet er. For det meste noget, der findes, når mennesker ikke har særlig meget.

Barakkerne var en kvindeverden, langt de fleste kvinder var enker, der kæmpede fra morgen til aften for at skaffe mad til deres børn og dem selv. De få mænd, der kom tilbage fra krigen, var ødelagte og sjældent noget forbillede for drengene, der var fulde af energi og livslust.

DEN DANSKE SKOLE

Og så var der den danske skole. Rolf Erbst var fascineret over den store selvsikkerhed, som de danske lærere udstrålede:

»Sad de inde med en viden, som jeg endnu ikke havde fået adgang til? Jeg ville frygteligt gerne være ligesom dem og blive en del af den verden, hvor man vågnede op om morgenen iført pyjamas, hvorefter man slog det rene sengetøj til side og stod op af en rigtig seng, og hvor der var regelmæssige måltider og faste sengetider og frem for alt: Orden. Alt dette forbandt jeg med de danske lærere og danskheden, og jeg var dybest set overbevist om, at bare man var dansk, var der ikke noget at frygte på denne jord«.

Det var dengang efter krigen, at lærere fra Danmark kom til Sydslesvig som idealister for at gøre noget, de mente var godt - for deres dansksindede brødre og søstre, der var efterladt på et sidespor i et andet land. Med få ord får Rolf Erbst beskrevet meget. De lærere, han fattede sympati for, nævner han med navn. De andre forbliver navnløse.

Forfatteren viser både sol og skygge, så han forbliver troværdig og viser format.

Dette er en fremragende bog - og man kan kun håbe, at Rolf Erbst skriver et bind eller to flere. Han har meget på hjerte - og han får det ud til læsernes hjerter.

Her binges et uddrag af kapitel 12 for at give et eksempel på Rolf Erbsts fortællestil:

Jeg gik stadigvæk på Lyksborggades skole, da jeg en dag kom hjem og så en flok kvinder stå uden for vores opgang. Da jeg kom nærmere, kunne jeg høre en mand skælde ud på første sal.

Trappeopgangen var tæt pakket med kvinder, og jeg måtte kravle mellem benene på dem for at komme op til første sal. Og deroppe foran fru Ballmanns dør stod der en mand, der råbte og skreg i raseri. Han var næsten lige så bred over skuldrene, som han var høj, og han slog vildt på døren og råbte »hore« og »luder« og »du skulle stilles op ad en mur og skydes« og den slags. Han var så ophidset og vred, at han slet ikke lagde mærke til alle tilskuerne.

Fru Ballmann havde låst døren indefra, og i sikker afstand på den anden side fik manden at vide, at han var uduelig i en seng, og at hun hellere ville ligge med en kost end med ham. Om ikke andet, så var kosten da i det mindste stiv, og det var mere, end man kunne sige om ham. »Alt er slattent på dig!«, hylede hun ud gennem døren, »Og hvad skal jeg som kvinde med sådan en klud som dig«.

Jeg havde aldrig før oplevet fru Ballmann optræde offentligt. Normalt passede hun bare sig selv. Jeg var ikke bekymret for hende, for jeg var overbevist om, at hun nok skulle klare manden. Fru Ballmann var naturligvis fuldstændig klar over, at hele barakken stod uden for hendes dør og overværede dette opgør, selv om hun stod bag en låst dør og ikke kunne se dem. Hun nød hvert sekund af det. Jeg tænkte, at hun nok bare havde behov for lidt teater for at komme ud af hverdagens trummerum. Det var hendes time.

Set med nutidens øjne er et sådant show ikke ligefrem gavnligt for ens anseelse. Der er næppe nogen, der i dag ønsker at invitere en snes naboer, når man vil afslutte et forhold. Men sådan var det ikke i barakken. Et lidenskabeligt slagsmål mellem to elskende skabte respekt. Også selv om - eller måske netop fordi - det skete i fuld offentlighed. Enhver form for underholdning blev påskønnet. (.....)

Efterhånden kom folk også fra andre opgange for at overvære optrinnet. De prøvede alle på at komme så tæt på manden som muligt for ikke at gå glip af så meget som et ord eller et ansigtsudtryk. Alt, hvad der blev sagt og gjort, blev kommenteret af forsamlingen. Sympatien var naturligvis på fru Ballmanns side, og hver gang hun afleverede endnu en sønderlemmende kritik af mandens formåen i sengen, lød der jubel og klapsalver. Når de nederste i trappeopgangen ikke kunne høre, hvad der blev sagt oppe ved døren, hvor manden stod, gik hendes kommentar fra mund til mund.

Mens dette stod på, var alt uvenskab mellem barakkens beboere forduftet, og man følte stor samhørighed - også med de naboer, man nogle dage tidligere havde haft et opgør med.

Manden blev mere og mere arrig, og fru Ballmann blev mere og mere ondskabsfuld. Det var som en negativ spiral. Tilskuernes tilråd ophidsede kamphanerne, og vi var spændte på, hvordan det hele mon ville ende.

Til sidst råbte fru Ballmann ud gennem døren, at det måske slet ikke var en kvinde, han havde brug for, og det var dråben, der fik bægeret til at flyde over. Manden blev så rasende, at han lagde alle kræfter i og sparkede døren ind. Og det var her, han var gået for vidt, for kvinderne havde indtil da nydt optrinnet uden at gribe ind.

Men da manden ville forfølge fru Ballmann ind i lejligheden, kastede de sig over ham og holdt ham fast, og til sidst truede de med politiet. Ikke fordi man nogensinde kunne finde på at tilkalde politiet, men det kunne manden jo ikke vide. Han kom fra de velklædte og veltillpassede borgeres rækker og kendte ikke til barakkens etik. Men det var trylleordet.

Forpjusket vågnede han op af sin død, så sig forvirret omkring, rejste sig og masede sig ned ad trappen, mens vi alle klappede og hujede og grinte, som om vi havde overværet en fodboldkamp, og vores hold havde vundet.

Rolf Erbst: Barakkerne, 151 sider (Mellemgaard).

BOGDETALJER

Brugernes anmeldelser

0 anmeldelse

Log ind (/user/login?destination=/boeger/barakkerne-0%23comment-form) eller opret en konto (/user/register?destination=/boeger/barakkerne-0%23comment-form) for at skrive kommentarer